

ОПТИМІЗАЦІЯ ЗАЛИШКІВ ЗАПАСІВ В СИТЕМІ УПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Зубенко А. В., канд.екон.наук, Тесля О. В., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Будівельна галузь є однією з ключових галузей національної економіки, що забезпечує розширене відтворення та якісне оновлення основних засобів усіх галузей економіки країни. Будівництво, з одного боку, споживає продукцію багатьох промислових галузей, з іншого боку, – її обслуговують практично всі галузі економіки. Будівництво характеризується високою матеріалоемністю та довготривалим виробничим циклом, що підсилює ризик зростання цін та обумовлює актуальність визначення оптимального розміру виробничих запасів. Від ефективного управління запасами залежить конкурентоздатність, фінансовий стан, фінансові результати і навіть вартість самого підприємства.

Окремі аспекти щодо управління матеріальними запасами підприємств розглядають закордонні та вітчизняні науковці: Б. Анікін, Є. Овідій, Л. Лозовський, Р. Акофф, Д. Хедлі, Т. Уайтін, Д. Бауерсокс, Д. Клосс, Я. Монден, Р. Шонбергер.

В ході аналізу сутності поняття «запаси» встановлено два принципово різні підходи: запаси як матеріальний потік у певний проміжок часу і запаси як матеріальні цінності. Для управління запасами в першому значенні використовуються логістичні методи і визначається оптимальна кількість, для управління в другому значенні – використовується вартісно-орієнтований підхід.

В роботі проаналізовано основні моделі управління запасами, що дозволило виявити припущення, переваги й недоліки кожної з них, визначити оптимальну сферу застосування: моделі «just in time» – до процесів, що регулярно відбуваються при масовому, крупносерійному виробництві; моделі на основі тривалості логістичних циклів – здебільшого для торгівельних підприємств; моделі Уілсона – для підприємств, які реалізують один тип товарів.

З метою підвищення ефективності управління запасами підприємства рекомендовано використовувати певний алгоритм дій: класифікація запасів за рівнем суттєвості; аналіз стану виробничих запасів окремо за кожною групою; розробка нормативів для витрачання кожної з групи запасів, порівняння фактичних витрат із плановими; визначення взаємозв'язку між обсягом матеріальних запасів та плановим випуском продукції; визначення взаємозв'язку між обсягом грошових та обсягом матеріальних потоків підприємства; розрахунок оптимального розміру запасів на певну дату.

1. За результатами проведеного дослідження встановлено, що процес управління будь-якими активами підприємства залежить від галузі, до якої воно належить та від рівня значущості певного запасу для результату діяльності бізнесу в цілому. Для вимірювання показника значущості для підприємства в роботі для класифікації запасів використано критерій суттєвості. За даним критерієм виробничі запаси поділяють на запаси із першим рівнем суттєвості,

другим та третім. Рівень суттєвості виробничого запасу визначений відповідно двох критеріїв: питомої ваги витрат конкретного запасу в обсязі матеріальних витрат підприємства на створення активу, для виробництва якого він призначений; характеру коефіцієнта залежності між обсягом запасів обраного активу та обсягом продукції, що може бути виготовлена із нього.

Список літератури

1. Линдерс М. Управление снабжением и запасами. Логистика / М. Линдерс, Х. Фирон. – СПб.: ООО «Виктория плюс», 2016. – 768 с.
2. Фишер А. Алгоритм управления запасами на основе длительности логистических циклов / А. Фишер // Логистика и управление. – 2007. - №3. – С. 28-35.